

Evaluace na rozcestí – trendy a praxe

Pilotní evaluace srovnávací metodou (counterfactual) v OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Vladimír Kváča

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Oto Potluka

IREAS a VŠE

Základní informace o evaluaci

- Zkoumaná intervence: Podpora podnikům na vzdělávání zaměstnanců v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost („Vzdělávejte se!, Školení je šance“).
- Projekt na období 2011-2013, cca 1,6 mil Kč bez DPH.
- Realizují IREAS centrum, s. r. o., CAMER - Centrum aplikovaného manažerského a ekonomického výzkumu (FPH VŠE)
- Metodický garant: Alberto Martini, Università del Piemonte Orientale
- Aktuální stav: Příprava vstupní zprávy

Motivace

- Máme pocit, že v české/evropské evaluační praxi silně převažují kvalitativní evaluační přístupy, přitom zvláště při evaluaci dopadů hrají kvantitativní metody svoji významnou roli, a proto chceme rozšířit portfolio běžných metod.
- Existuje pozorovatelný vzrůst obliby „kontrafaktuálních“ metod u Evropské komise. (Viz např. 5. kohezní zpráva.)
- Cíle evaluace:
  - 1. Provést kvalitní evaluaci s důrazem na „kontrafaktuální“ metody.
  - 2. Evaluační projekt průběžně konzultovat a dokumentovat jako evaluační případovou studii s cílem popularizovat kontrafaktuální metody v české evaluační komunitě

Counterfactual Evaluation

- Základním principem srovnávacích metod hodnocení dopadů je porovnání dvou situací:
  - Reálné (factual) skutečnosti poté, co proběhla zkoumaná intervence;
  - Hypotetické (counterfactual) skutečnosti, která by nastala, kdyby intervence neproběhla.
- Pomocí statistických metod lze v určitých případech a za určitých předpokladů onu hypotetickou skutečnou velmi věrohodně modelovat.
- Určitým ideálem, ke kterému se lze více či méně přiblížit je experiment s kontrolní skupinou (Randomized control trial).

Counterfactual Evaluation

- Srovnávací metody umějí vyřešit otázku přičitatelnosti (attribution) změny cílové oblasti intervencí a umějí tak velmi věrohodně odpovědět na základní otázku: „Funguje to?“
- Tyto metody mají svá omezení, velmi vhodné však jsou pro hodnocení intervencí, které
  - mají velký počet opakování/podpořených osob/firem,
  - jsou dosti homogenní (např. jednotlivé projekty si jsou velmi podobné, jednotlivé osoby získávají podobnou podporu),
  - budou prováděny opakovaně.
- V kontextu strukturálních fondů těmito metodami nelze hodnotit programy jako celek (což ale pro jejich komplexitu často nejde rozumně ani jinými metodami), ale velmi dobře úroveň jednotlivých výzev nebo oblastí podpory.

Hlavní úkol evaluace

- **Úkol č. 1: Provedte kontrafaktuální evaluaci**
- Jaký skutečný účinek měla intervence na podpořené společnosti, a to na
  - konkurenceschopnost podniků (např. vyjádřenou růstem objemu tržeb a zisku);
  - investice podniků do vzdělávání zaměstnanců;
  - fluktuaci zaměstnanců podniků;
  - růst podniku vyjádřený nově vzniklými pracovními místy?
- Existují významné rozdíly v účinku na některé skupiny podniků? Jaké?
- Jaký je mechanismus účinku na podpořené společnosti? Proč intervence (ne)funguje?

Hlavní úkol evaluace

Zkoumán bude

(i) soubor v řádu stovek podpořených podniků formou grantových projektů, základní metoda – „regression discontinuity design“

(ii) soubor v řádu tisíců podpořených podniků úřady práce v rámci projektu Vzdělávejte se!, základní metoda - „propensity score matching“ v možné kombinaci s „difference in difference“.

V plánu jsou tři vlny sběru dat s ročním intervalem a tedy výsledky v časové řadě tří po sobě jdoucích let (2011 – 2013, vždy na podzim).

Další úkoly evaluace

- **Úkol 2: Nadstandardně zdokumentujte řešení úkolu 1 do podoby případové studie s cílem rozšířit povědomí mezi evaluační komunitou o možnostech CIE pro evaluaci veřejných politik a zvláště intervencí ze strukturálních fondů v České republice.**
- **Žádoucí je:**
  - (i) zajištění možnosti přenosu zkušeností k další možné aplikaci těchto metod a
  - (ii) konzultativní přístup k řešení úkolu č. 1 na základě odborné diskuse.
- **Úkol 3: Identifikujte oblasti intervencí evropských fondů v České republice, které nejlépe umožňují aplikaci obdobného přístupu jakým je řešen úkol 1.**

Další kroky

- Vzhledem k plánovaně osvětovému charakteru této evaluace se budeme snažit ve spolupráci s ČES evaluační komunitu informovat o vývoji. Plánováno je postupně pět půl až vícedenních seminářů či workshopů, na které jste srdečně zváni. První proběhne v pondělí 6.6.2011 dopoledne v prostorách VŠE.
- Snažíme se zajistit data k provedení obdobné evaluace v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti.

Děkuji za pozornost

- Další informace, včetně odkazů na obdobné evaluace či relevantní metodologickou literaturu naleznete v zadávací dokumentaci k projektu:

<http://www.esfcr.cz/zakazky/pilotni-counterfactual-impact-evaluation-op-lzz-oblast>

- Informace, zvláště o doprovodných seminářích, ochotně podá rovněž koordinátor projektu Oto Potluka

(potluka@ireas.cz)

- Připravujeme též webovou stránku evaluačního projektu:

<http://cie.ireas.cz>